

El Liceu, mig any després

Hi ha hagut moments durs de feina, hi ha hagut moments angoixants en els diferents fronts que calia anar atacant. I tot això amb una permanent vivència dels fets del 31 de gener. Durant aquests sis mesos, a mesura que han anat passant els dies i que les coses s'han anat resolent, l'impacte emocional de l'incendi ha anat disminuint. Tanmateix la sacsejada va ser forta. Però bé, no em vull arrepenjar en imatges excessivament dramàtiques. No m'agrada parlar de les cendres, prefereixo parlar de les totxanes". Així es manifestava Josep Caminal, director general del Liceu, després de la reunió de la comissió executiva del consorci del teatre del dia 28 de juliol. Havia estat una reunió maratoniana, on es van aprovar un grapat de temes fonamentals per a la futura reconstrucció del Liceu. La tensió nerviosa de Caminal havia minvat de cop, després de deixar embastats abans de l'1 d'agost aquests fronts oberts encara. "S'havia d'arribar a l'agost amb tots aquests temes aclarits, sobretot per aconseguir que la reconstrucció fos un fet irreversible i que aquell compromís inicial de les administracions, d'aixecar el teatre pel 1997 a fi de commemorar els 150 anys del Liceu, es pogués fer realitat".

Caminal tancava els primers sis mesos de calvari. Visiblement cansat —aconseguir les fites porta la calma i amb la calma apareix el cansament—, si més no podia marxar de vacances. Darrere —però a prop— quedaven les baralles institucionals i les limitades dotacions econòmiques, les negociacions i recels dels propietaris, l'expedient de regulació de doscents cinquanta treballadors i les expropiacions d'urgència de les finques adjacents al teatre.

El 28 de juliol la comissió executiva del Consorci va aprovar l'avantprojecte de reconstrucció del Liceu, amb un pressupost de 9.500 milions de pessetes. Caminal feia públic el disseny del conveni de finançament de les obres. Segons va exposar, compta amb els 2.000 milions de la indemnització de l'assegurança, els 3.000 milions que aportaran les institucions (mil milions cada any) i una previsió de 500 milions que sortirien de l'adjudicació de la zona comercial (vegeu requadre). La resta, 4.000 milions, les administracions preveuen que, a través de la Fundació, s'obtinguin del sector privat.

Les aportacions privades suposarien, doncs, més del 40% del finançament de les obres de reconstrucció. Aquesta dada va causar sorpresa, tenint en compte que Caminal havia mani-

S'acaba d'aprovar l'avantprojecte de reconstrucció del teatre. Per Josep Caminal, director del Liceu, la reconstrucció ja és un fet irreversible.

festat davant la comissió de cultura del Parlament de Catalunya que les aportacions privades difícilment superarien el 20% del finançament. El director, però, ha volgut treure importància a aquesta part del pressupost, que ara per ara no es fa imprescindible per començar les obres d'enderrocament i reconstrucció i remarca: "El primer punt del conveni diu que les administracions assumeixen el compromís dels 9.500 milions de pessetes. Aquest compromís sòlid és la qüestió fonamental". Perquè el consens institucional i el compromís econòmic —migrat però segur— ha estat el cavall de batalla des que els responsables del teatre van agafar paper i llapis i es van posar a fer comptes. I és amb aquesta seguretat que Caminal, sentint-se part implicada en les institucions, afirma: "Amb aquests 4.000 milions que queden per finançar el projecte el que diem és que la Fundació, com a instrument, ha de fer els programes de captació de recursos privats. Ara bé, en la mesura que aquests no es cobreixin, serà l'administració la que els facilitarà".

La Fundació Gran Teatre del Liceu ha estat una de les novetats que durant aquest últim mes s'ha anat perfilant i definint com a fórmula híbrida per tal de llimar les desconfiances que tenien els propietaris i implicar nous sectors privats. La voluntat institucional era continuar mantenint la complicitat dels propietaris i de totes aquelles persones que volguessin vincular-se econòmicament a la reconstrucció del Liceu. A partir d'aquesta voluntat es va trobar la fórmula de la Fundació, que seria creada pels antics propietaris i on estarien representades les administracions públiques, com també tots aquells privats que fessin les seves aportacions econòmiques per a la reconstrucció. La Fundació passaria a ser l'òrgan gestor del coliseu i el Consorci es convertiria només en el propietari. En aquest sentit, el dia 5 de setembre es farà l'acte formal de cessió de la propietat i es constituirà la Fundació. Ara només queda negociar amb els propietaris els estatuts que regiran aquesta entitat. La negociació no es presenta fàcil, tenint en compte que els propietaris ja han rebutjat el primer esborrany dels estatuts, perquè els deixava pràcticament sense poder d'intervenció.

Una altra de les "carpetes" que Caminal havia de tancar abans de l'1 d'agost era la negociació amb el comitè d'empresa del conveni de regulació de treball que s'ha d'aplicar als 250 treballadors fixes del Liceu. Les administracions s'havien compromès a mantenir el pressupost ordinari —aquests mil milions anuals—,

CARMÉ PUÉRTOLAS

Josep Caminal, director del Liceu. Després d'intenses negociacions, ha aconseguit deixar embastada la reconstrucció.

però la xifra no era suficient per assumir la reconstrucció i mantenir l'activitat dels cossos estables i la temporada operística. Per tant, calia reduir costos. Perquè la prioritat era reconstruir el teatre amb la major rapidesa possible. Per tant, eren la vessant artística i la laboral les que irremediament quedaven afectades. Com a solució, Caminal va proposar una suspensió temporal de 150 dies (de l'1 de setembre al 31 de gener) per a tots els treballadors, la reducció dels sous i mantenir una minitemporada amb cinc concerts com a màxim. El comitè d'empresa es va negar a l'aturada de cinc mesos. Per això durant les últimes setmanes les negociacions han estat intenses i finalment s'ha aprovat la mateixa suspensió temporal, però en períodes de temps intermitents, amb una reducció salarial del 37% del sou.

El que no s'esperava Josep Caminal era el front obert directament contra ell d'un col·lectiu de personatges del món de la cultura, que van impulsar el manifest, "Barcelona vol òpera", per tal de pressionar les administracions perquè aprovessin un pressupost per a mantenir la temporada operística. Les acusacions directes contra el director foren dures: "Que s'encarregui de

la reconstrucció i deixi els temes lírics al director artístic" deien els promotors del manifest, entre els quals es trobava Montserrat Mateu, Beth Galí, Pere Portabella i Vicenç Altaió. "A Caminal no li agrada l'òpera", "volem una temporada continuada i racional"... deien. Li van fer mal, molt de mal. I encara se'n ressent. Troba injustes aquestes acusacions, però prefereix no parlar-ne. Ara vol descansar. El desgast ha estat gran durant aquests sis mesos. Però se sent més alleugerit. De moment ha lligat tots els caps: "El gran secret d'aquests sis mesos ha estat no estalviar hores dialogant i parlamentant i, alhora, mantenir l'activitat en el terreny de la més absoluta discreció, amb el risc de ser acusat de ser poc explícit i no explicar prou les coses. Però em sembla que és així com aconsegueixes els objectius que et proposes". Objectius que es reprendran a partir del 5 de setembre. **Montserrat Serra**

Teatre nou amb imatges vuitcentistes

Segons l'avantprojecte elaborat per Ignasi de Solà-Morales, el teatre doblarà la seva superfície total. L'escenari es construirà en forma de creu, per aconseguir una major versatilitat de les escenografies. A més de disposar dels espais propis d'un escenari com camerinos, sales de maquillatge i vestuari, l'escenari també disposarà de dues sales complementàries d'assaig per al cor i l'orquestra. La platea es reconstruirà segons l'ambient característic d'aquest teatre centenari, malgrat que Solà-Morales ja ha deixat clar que les pertinents millores de la visibilitat, els accessos, el pendent de la platea, la luminotècnia i la incorporació d'aire condicionat modificaran inevitablement la cara del teatre. L'arquitecte busca la síntesi entre la reconstrucció ambiental vuitcentista i la intervenció de l'arquitectura actual, sobretot en els nous espais que es crearan. Una de les novetats més destacades que preveu l'avantprojecte és l'obertura d'un nou accés pel carrer de Sant Pau, "que permetrà que el teatre guanyi visibilitat des del carrer, que sigui menys tancat, que s'hi pugui percebre el que hi passa a dins", va explicar Solà-Morales. Aquest accés estarà connectat a un gran foyer, sota la platea, de 1.000 metres quadrats, que acollirà una zona comercial on es vendran productes culturals relacionats amb la música. A la planta superior també s'habilitarà un altre foyer, que serà un espai polivalent on es realitzaran activitats complementàries.

La comissió executiva també va aprovar el calendari d'actuacions. Es preveu que el mes d'octubre s'enderroquin les cinc finques afectades per les expropiacions d'urgència —només falta resoldre els casos de dos veïns—, el 15 de gener es presentarà el projecte definitiu i a finals d'abril del 1995 s'iniciaran les obres de reconstrucció.

M.S.